Науковий керівник – Дубініна М.В.,
доктор екон. наук, професор, завкафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет

РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ЯК СПОСІБ УЗАГАЛЬНЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ

Москаленко Я.О.,
здобувач вищої освіти академічної групи Б 2/1
Миколаївський національний аграрний університет

Облік виник та розвивається у зв’язку з потребою суспільства в необхідній і достатній інформації щодо наявності та руху майна з метою контролю та управління господарськими процесами і їх результатами.

Бухгалтерський облік включає всю технологію інформаційного процесу, яка охоплює процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємств, організацій і установ зовнішнім і внутрішнім користувачам для прийняття рішень. З огляду на це він перетворився на міжнародну мову бізнесу і став обов’язковою передумовою успішної діяльності всіх господарюючих процесів [1].

Рахунки – це один з елементів методу бухгалтерського обліку, спосіб групування і поточного відображення за певними ознаками наявності та руху засобів підприємництва і їхніх джерел та господарських процесів [2].

У процесі господарської діяльності виникають зміни в складі джерел і засобів. Для того, щоб врахувати усі зміни, використовують систему рахунків бухгалтерського обліку.

Визначенню призначення та змісту бухгалтерських рахунків сприяє їх класифікація у розрізі однорідних груп. З практичного боку вона надає можливість швидко та безпомилково відображати облікові записи (витрачається менше часу на визначення кореспонденції рахунків); застосовувати оптимальну номенклатуру синтетичних рахунків (робочого плану рахунків) для використання його за різноманітних видів діяльності; пізнати всю сукупність господарських явищ та їх зв'язок із системою рахунків [3].

У бухгалтерському обліку необхідно об’єктивно розуміти економічний зміст кожного рахунку та правильно їх застосовувати. З цією метою їх особливості повинні розкриватися в класифікації. Остання полегшує не тільки теоретичне вивчення змісту рахунків, але й використання їх в практичній роботі. Єдина класифікація рахунків: допомагає зрозуміти економічний зміст кожного рахунку; полегшує правильне їх застосування для групування об'єктів у бухгалтерському обліку; правильно застосовувати згідно зі структурою з метою оперативного управління.

«Формування рахунків відповідно до викладених правил визначає класифікацію рахунків. Класифікація рахунків - це науково обґрунтоване

групування рахунків, тобто розподіл рахунків на групи та підгрупи за будь-якими однорідними суттєвими ознаками» [4,10]. Будь-яка класифікація рахунків повинна: з'ясувати зміст, функції та призначення рахунку, його принципову відмінність або спільне з іншими рахунками; вміти використовувати будь-який рахунок у практичній діяльності; застосовувати необхідні орієнтири при побудові Плану рахунків [5].

Актуальними, доречними, справедливими та правильними і на сьогодні є позитивні відповіді на поставлені питання: чи формує бухгалтер рахунки «за своєю примхою» (Л. Пачолі) чи він «лише описує ті господарські явища, з якими постійно й об'єктивно має справу» (Ж. Дюмарше.

Суттєвий вклад у розвиток детальної класифікації рахунків бухгалтерського обліку 30-40-х років XX ст. зробив Є. Є. Сіверс. Побудова запропонованої ним класифікації виглядає наступним чином: І. Речові рахунки: 1) основні; 2) перехідні (калькуляційні) - а) заготовок; б) споруд; в) виробництва. ІІ. Особисті рахунки:1) підприємницького капіталу: а) основні; б) перехідні (результативні); 2) позичкового капіталу - а) рахунки осіб та установ; б) рахунки кредитних запасів. Для свого часу ця класифікація була великим досягненням наукової думки.

У різні історичні періоди свій вклад у цю справу внесли відомі науковці за різноманітними принципами щодо: балансу (О. П. Рудановський), місця балансу (І. Ф Шер), повноти інформації (Ж. Саварі, Дж. Чербоні, В. Ф. Палій), господарюючого (Р. Делапорт), рухливості (Е. Шмаленбах), економічного змісту (М. А. Кіпарісов, М. А. Леонтьєв), умовності оцінок та їх зв'язку з цілями економічного аналізу (Ж. Б. Дюмарше).

Сьогодні існують різні класифікації рахунків бухгалтерського обліку: одні пропонуються і розглядаються лише окремими авторами, інші - досліджуються і вдосконалюються поколіннями (зокрема, класифікація як філософська категорія уточнюється і змінюється з розвитком знань).

Доцільно можна погодитися з думкою Я. В. Соколова, що основа класифікації рахунків повинна ґрунтуватися на наступному: «всі господарські процеси, активи і капітал повинні відображатися на рахунках; враховуватися особливості функціонування суб'єктів державного сектора; відображатися юридична структура капіталу; передбачатися розміщення облікових об'єктів за матеріальними категоріями, господарськими процесами і ліквідністю активів; пристосовуватися до подальшої деталізації рахунків». Незважаючи на загальні підходи до класифікації рахунків, необхідно враховувати, що її побудова так чи інакше відображає стосунки між людьми або має відношення до людей і одночасно надає можливості до конструювання рахунків. При цьому не слід забувати при побудові будь-якої класифікації рахунків застосовувати правило О. П. Рудановского, і виходити з вимог, пред'явлених до нього І. Ф. Шером. Згідно з поглядами цього видатного швейцарського автора, «класифікація рахунків має бути: 1) всеосяжною, повною, тобто усі «господарські процеси, засоби і джерела повинні відображатися на рахунках; 2) пристосована до особливостей підприємства; 3) правильно і відповідно до законів відображати юридичну структуру засобів; 4) передбачати деталізацію облікових об'єктів за

матеріальними категоріями, господарськими процесами і ліквідністю майна; 5) пристосована до подальшої деталізації рахунків і їх послідовному укрупненню [4,с.130].

Класифікація зводиться не просто до впорядкування фіксованого набору бухгалтерських рахунків, а головним є те, що вона полягає в конструюванні системи рахунків, що ґрунтується на дослідженні процесів, які складають діяльність економічних суб'єктів, аналізі потреб в інформації для їх відображення і виявлення можливого отримання цієї інформації.

Особливість класифікації синтетичних рахунків полягає в тому, що кожен із них, з одного боку, виступає елементом бухгалтерської інформаційної системи, з іншого - синтетичний рахунок самостійно є інформаційною підсистемою, яка конкретизує його рахунки другого (субрахунки) та третього (аналітичні рахунки) порядку.

Таким чином, від об'єктивної класифікації синтетичних рахунків залежить не тільки достовірність відображення в обліку зв'язків між об'єктами, які змінюються в результаті господарських фактів, але й організація аналітичного обліку. У той час Я. В. Соколов вважав, що цим вимогам повинна відповідати будь-яка класифікація, але суть її зводиться до того, що вона не може бути єдиною, оскільки залежить від цілей, а їх завжди множина.

Рахунки – це один із елементів методу бухгалтерського обліку, спосіб групування і поточного відображення за певними ознаками наявності та руху засобів підприємства і їхніх джерел та господарських процесів. Усі класифікації рахунків носять умовний характер і зміна точки зору на класифікаційну ознаку, навіть в рамках заданої класифікації, дозволяє відносити практично кожний рахунок до різних класифікаційних груп. Тому не випадково, що проблема класифікації була і залишається однією з найбільш дискусійних методологічних проблем сучасної науки. Тому вважаємо, що в сучасних умовах та з урахуванням багатовікового досвіду організації вітчизняного обліку, в основі побудови плану рахунків все ж повинна лежати класифікація рахунків за економічним змістом, а його зв'язок з формами звітності повинен відігравати другорядне значення. Таким чином детальний аналіз дослідження наукових підходів щодо класифікації рахунків бухгалтерського обліку на різних етапах розвитку суспільства сприятиме її науковому обґрунтуванню в бухгалтерському обліку державного сектора.

Література:

1. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік: Основи теорії та практики [Текст]: підручник / А. Г. Загородній, Г. О. Партин, Л. М. Пилипенко. – 2-е вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2009. – 422 с
2. Бухгалтерський облік та оподаткування [Текст] : Навч. посібник / За ред. Р.Л. Хом'яка, В.І. Лемішовського. – Львів: Бухгалтерський центр ―Ажур‖, 2009. – 1112 с.
3. Бухгалтерський облік для економістів і правознавців [Текст] : Навч. посіб. / За заг. ред. Ю. А. Кузьмінського. – К. : КНЕУ 2007. – 648 с.

4. Бутинець Ф.Ф.Теорія бухгалтерського обліку:Підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит. /Вид.2-е, доп. і перероб. - Житомир. ЖІТІ, 2000. – 640с.
5. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: в двох частинах. Ч.1: 2-е вид.; доп. і перероб. – Житомир: ПП «РУТА», 2001. – 512 с.; Ч.2: 2-е вид.; доп. і перероб. – Житомир: ПП «РУТА», 2001. – 512 с.

Науковий керівник – Дубініна М.В.,
доктор екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний

ІТ ІННОВАЦІЇ У ПРИЙНЯТТІ БІЗНЕС-РІШЕНЬ

Горошко Д.О.,
здобувач вищої освіти академічної групи Б 4/1
Миколаївський національний аграрний університет

В сучасних бізнесових реаліях та світових викликах організувати бізнес-процеси без сучасних технологій неможливо, адже майже увесь світ перейшов у формат цифрових комунікацій. Головними важелями у роботі виступають прозорість та відкритість даних. Адже світ змінюється і передові технології виходять на новий рівень, так само як і бізнес, в якому актуальність інформації для прийняття бізнесових рішень відіграє важливу роль.

Інноваційні розробки є базовим елементом розвитку сучасного бізнесу, які основним чином впливають на ефективність діяльності та становлення конкурентного місця на ринку, що забезпечується в тому числі і за рахунок використання можливостей бізнес-аналітики.

Отже, актуальність дослідження інноваційних підходів у бізнес-аналітиці залишається на лідируючих позиціях усіх питань, так як значною мірою це зумовлено відсутністю ефективного механізму запровадження передових ідей.

Бізнес-аналітика в сьогоденні стала більш доступною та зрозумілою, адже не потрібно чекати від різних контрагентів на необхідні дані. Наразі в Інтернет просторі, на офіційних сайтах у відкритому доступі або за офіційним запитом є можливим отримати необхідну інформацію чи документи. При тому, що Інтернет простір безмежний, а безпека максимально зберігається та гарантується офіційними джерелами, які прикладають значні зусилля задля збереження своїх даних.

В сучасному бізнес середовищі, що зазначено у роботі дослідників Вигайло С. М., В'юненко О. Б., Business Intelligence (далі – BI) охарактеризовано як «програмні засоби, що функціонують у межах підприємства і які забезпечують функції доступу та аналізу інформації, яка міститься в сховищі даних, а також забезпечують ухвалення правильних і обґрунтованих управлінських рішень» [1].

За визначенням фахівців основним призначенням BI є саме прийняття рішень для бізнесу. Так, для початку BI покликано очистити данні, консолідувати їх, а потім перетворити у зручний для аналізу формат, в тому